

Poština plačana v gotovini.

NAŠA ZEMlja

1932

1/3

„NAŠA ZVEZDA“, dijaški kongregacijski list. V šolskem letu 1931/32 bo izšel list štirikrat. Naročnina znaša 10 Din. Posamezna številka stane 3 Din. — UPRAVA: Ljubljana, Škofja ulica št. 15/II. — ZALOŽNIK IN LASTNIK: Vodstvo dijaških marijanskih kongregacij v lavantinski in ljubljanski škofiji. — IZDAJA KONZORCIJ „Naše Zvezde“ v Ljubljani (gg. dr. Tomaž Klinar, p. Alfonz Klemenčič O. T., prof. Ante Kordin [odgovorni izdajatelj in urednik], dr. Ciril Potočnik in dr. Ivan Vrečar).

UREDNIŠTVO: Ante Kordin, Ljubljana, Poljanska cesta 28/I.

Tisk in klišei Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani (K. Čeč).

★

Vsebina 3. številke: In peli so novo pesem . . . — Pogovor z Doloroso — Nova doba katolicizma v Franciji — Resurrexit! — Pesmi: Vstajenje, Vabilo, Slika, Tvoj smehljaj — Kruh uboge deklice — Mlad sem — Življenje mojega življenja — Liturgika in rod, ki dorašča — Zima v pomladi — Vitez naše ljube Gospe — Zgodba o starem križu — Rast v duhovnost — Književnost — Alfredova skrivnost — Prapor — Šah -- Slike

★

Naši počitniški kongregacijski sestanki 1932

Lepi marijanski pomladi naj sledi tudi veselo poletje. Vsi se iskreno veselimo letošnjih sestankov, ki bodo od 22. do 26. julija. Za veliko stvar gre, zato vabimo vse, da se z ljubeznijo zavzamejo in pripravljajo. Za dijake bo zborovanje v št. Vidu nad Ljubljano, za dijakinje v Celju. Za uvod in pripravo bodo duhovne vaje, katerih se bo udeležil vsakdo svobodno, nato bo sledilo dvodnevno zborovanje. Na sporedu bodo predavanja o najvažnejših naših vprašanjih; ob večerih bodo akademije, gledališke igre in vse, kar budi veselje in dobro voljo. Kongreganisti in kongreganistkinje, mislite na to in se razgovorite, kako bi čim več dobrega mogli storiti za našo duhovno skupnost. Na obeh zborovanjih vas bo preko 400! Prinesite s seboj razne glasbene instrumente, prinesite seboj marijansko vedrino, ki nas mora v teh dneh navdušiti za vse verske ideale, ki jih bomo ponesli nato med svoje tovariše, da postanejo z nami enega duha in enega sreča. Molite, mislite in delajte, da bo letošnje zborovanje mogočna manifestacija marijanske misli in poglobitev vsega našega verskega življenja.

★

Naša dolžnost je, da s to številko vsakdo poravnava naročnino za »Našo zvezdo« — 10 Din. Ne pozabite na sklad za verski dijaški tisk!

In peli so novo pesem . . .

»Po stranskih potih, po tihem mahu, skrivaj, ko v strahu, prišla je pomlad . . .« Pridi, prijatelj, greva ven, med prvo cvetje in petje polja in bregov, škrjančkov in kosov. — Ej da, škrjanček, brat: krila in pesem imaš, kako si bogat! Tudi naši fantje jih imajo, pa ne vsi. — »V zrak se poženi, škrjanček moj! Potem i meni zbuje se pesmi . . . Joj, ko pa res ni! — Kaj je z menoj? . . .« Kaj je s teboj?

Rad jih imam ta pomladanska pota, le tako čudno mi je pri srcu, ko stopam po njih. Glej, prijatelj, na vseh teh poteh, na vseh teh kolovozih in stezah, prav povsod in vsako leto, toliko poteptanega cvetja leži. Nezmi-selno potrgano, zavrženo, poteptano. Ljubitelji in gorečniki prirode se vsako leto hudo pritožujejo in pohujšujejo nad takšnim početjem, in prav gotovo imajo prav. Meni pa je le čudno pri srcu in v grlu me tišči. Na naše jante mislim, na marsikateri cvet, tako strašno lahkomisljeno zavržen in poteptan za vedno. Pa nad tem se malokdo pritožuje.

Čisto razumljivo je, prijatelj, da imate svoje poteškoče glede čistosti. Ne le radi vnanjih podražajev, ki sikajo v vas strup od vsepovsod, v vas samih se probuja narava, — in cvet nedolžnosti ne more biti več iz otroške priprostosti in nevednosti stkan, ampak le iz močne volje in milosti božje. Prijatelj, ne glej v stran, poslušaj me do konca! Milost božja, prav posebno in vprav takšna, kot jo potrebujejo ta tvoja leta, ti je pripravljena; ali segaš li ti po njej? — In tvoja volja — kje je tisti odločni »hočem« biti čist? Morda si bolj goreče želiš snega pozimi za smučanje in sonca spomladi za sprehode, kot pa tega daru — kakor da bi se bal, da te Bog usliši — — Kjer pa odločne in močne volje ni, tam je v najboljšem slučaju tisto žalostno vstajenje in padanje, brez konca in kraja. Danes prijatelj božji, Agni immaculati — nedolžnega Jagnjeta in otrok milosti, jutri spet brez milosti s hudičem v srcu. Črn — bel, črn — bel, kot da bi gumbce na jopiču štel — Prijatelj, božji dar izgubljaš!

Da, da, razumem tvoje poteškoče: na eni strani stoji tisti strogi in suhi »ne smeš«, z druge strani pa te rabi medena gora strasti in greha. Kakšno razmerje! — Ali, prijatelj, nisi li tudi ti sam malo kriv, če je tako? Si se vsaj malo potrudil, da bi si pridobil resnično in vzvišeno krščansko mišljenje glede vsega, kar se tiče tvojega intimnega svetišča? — Imaš li s v o j e g a d u h o v n e g a p r i j a t e l j a? Si li kdaj odkrito govoril z njim o teh rečeh, ali pa si mu vsaj priložnost dal, da te sam nagovori? Da ne bi več težko in trdo občutil tisti »moram«, ampak, da bi radostno zazvenelo v tebi: »hočem« biti čist! Da bi se dokopal do vedre jasnosti in trdnosti, da bi imel sproščen pogled v delo božjih rok? Če boš le iz šunda in ulice črpal to »vedo«, če jo boš le kje za kulisami iškal, bo slabo!

Grdo je zlorabljeni sveti božji dar. Božji dar in delo božjih rok je tvoje mlado telo. Delo božjih rok pa je sveto. Sveto je človeško telo tudi

za to, ker ga je sam Sin božji in naš brat nase vzela. Sveto je tvoje telo: duhovnik ga je mazilil pri sv. krstu, nadpastir naših duš pri sv. birmi; pri sv. obhajilu pa je postalo šotor Najsvetejšega, in Sveti Duh je tvoj trajni gost. — In nič grdega, nič nečistega ni na tvojem telesu: Kar je Bog ustvaril in posvetil, tu *commune ne dixeris* — ne imej za nečisto! Vzvišen namen in pomen ima. Le spoštovati ga moraš in skruniti ga ne smeš.

»In prikazalo se je veliko znamenje na nebu: žena, obdana s soncem, in pod njenimi nogami mesec in na njeni glavi venec iz dvanajstih zvezd.« Kaz 12, 1. — »In videl sem: in glej, Jagnje je stalo na gori Sionu in z njim sto štiri in štirideset tisoč brezmadežnih. In slišal sem glas kakor bi strunárji brenkali na harpe. In peli so kakor novo pesem...« Ib. 14—3.

Brezmadežna, ozri se na nas, in Jagnje priklíči na goro nas! Ej škrjanček, moj brat: krila in novo pesem imaš, kako si bogat — — —

P. V. M. Vrtovec S. J.

Pogovor z Doloroso

Marija, ko Te gledam z meči bolečin v srcu, s solzo, ki jo je stisnilo trpljenje na blede lice, čutim, da se moja duša preliva v tvojo, čutim, da trepeče in drhti ob tvoji bolesti. Mati, moja mati, kako velika si v trpljenju, kako vredna moje otroške ljubezni. Dolorosa, tvoja podoba mi pove vse o Tebi in meni, o Materi in otroku. Slike, ki Te predstavljajo v svilo in škrlat oblečeno, z biserno krono na glavi in z licem kot kri in mleko, se mi zde tako tuje, tako neresnične in prazne... Saj ne morejo zbuditi v meni otroške ljubezni do Tebe. Vsak zunanji lišp in okras se mi zdi, da zakriva biser tvoje duše, da mi ovira pogled, ki išče tvojega srca. Saj nisi bila taka! Nisi bila mehkužna gospa, niti se ogrinjala s svilo in svetlim nakitom. Ne! Podoba, ki jo imam o Tebi v svojem srcu, je drugačna: preprosto ženo vidim, skromno, revno obleko, od dela raskave in žuljave roke, obraz, v katerega je trdo življenje in trpljenje zarisalo svoje sledove, obraz, na katerem sta žrtev in odpoved ugasili rožno barvo. Le oko sije milo in vdano kot plamenček sveče, ki se použiva v božjo čast. Tako živiš, o Mati, v mojem srcu. Marija, ne mogel bi Te ljubiti z otroško ljubeznijo, če bi ne bila taka. Več kot lepota, mladost in življenje, je dobrota, žrtev in ljubezen. Samo z dobroto in ljubeznijo, v trpljenju in žrtvi preskušeno, si mogla osvojiti srca in zbuditi v njih otroško ljubezen. Samo kot Dolorosa, kot mati bolečin, trpljenja in žrtve, si mi čisto blizu, samo kot Dolorosa si se združila v mojem srcu s podobo tiste, ki mi je dala življenje. V njej ljubim Tebe, v Tebi njo, ki je toliko let s skrbjo in bolečino v srcu čula nad mojim življenjem. Z eno mislijo objamem njo in Tebe, z eno besedo »mati« razumem dvoje najdražjih bitij, ki sta za me trpeli, trpeli...

Dolorosa, Mati, ali se motim, ko slišim tvoj rahli šepet: »Otrok moj, uzrl si moj pravi obraz, ohrani ga v svojem srcu.«

Alfonz Klementič, O. T.

Mova doba katolicizma v Franciji

Ni li velik uspeh katolicizma, da je skoro odpravil absolutni in ošabni racionalizem, ki je triumfiral l. 1880 in so ga imenovali scientizem? Kdo si upa še danes vzdrževati tedanjo krilatico: to (namreč znanost) bo umorilo ono (vero)?

Kako vse bolj pohlevna je danes tako zvana neodvisna znanost z ozirom na primerjalno veroslovje, zgodovino početkov krščanstva, vlogo Cerkve v zgodovini! Koliko je danes spoštovanje del in rezultatov katoliških znanstvenikov, včasih tako preziranih!

Ozrmo se v praktično življenje! Kolik napredek v organizaciji mladine in katoliških sil!

Osamljenost in raztresenost, ti dve besedi sta značilni za naš nekdanji žalostni položaj. Pojasnjujeta tudi naše poraze.

Pustimo neomenjena druga, četudi važna napredovanja, mislimo le na veliko organizacijo katoliške mladine (ACJF) in organizacije kmečke, studentske in delavske mladine, ki so nekaki pododdelki gornje. Da bi mogli pregledati njihovo moč, bi jim morali slediti v posamezne kraje in šole. Mislimo na federacijo katoliških dijakov in toliko drugih udruženj in sindikatov, ki vsi hočejo jasno poudariti svoj katoliški značaj.

In nad vsemi je francoska nacionalna federacija (FNC), ki jo vodi globoko verni in hierarhiji vdani slavni general Castelnau. Kako imponantne in uspehov polne so njihove manifestacije na deželi, ki družijo po 30, 40, 60, 80, 100 tisoč odločenih, priboriti veri spoštovanje in Cerkvi pravice! Nasprotniki se jih boje in jih spoštujejo.

Če bi kdo trdil, da na političnem in socialnem polju nismo ničesar dosegli, bi se zelo motil. Kje so pri ljudski masi nekdanji napadi, pristranost, nezaupanje? Res je, da ima Cerkev socialiste in komuniste še vedno za svoje neprijatelje, toda koliko vrat si je že odprla do njih! Danes jo bolj razumejo in rajši sprejemajo. Kaj pa z vlado? Ali Vam moram posebej omenjati, da imamo danes papeževega nuncija v Parizu in francoskega poslanika v Vatikanu, v vsem Rimu zelo vplivno osebnost? Da so že tudi v vprašanju cerkvenega premoženja, ki so ga negirali zakoni iz l. 1905, doseženi sporazumi? Da so se redovniki in redovnice dejansko že vrnili v Francijo in morejo v veliki meri svobodno izvrševati svoje nekdanje vzvišeno delo?

Ves svet je lahko videl lepo razmerje zastopnikov Cerkve in države l. 1929, ko sta ob priliki proslave 500 letnice Device Orleanske predsednik republike in papežev legat skupno predsedovala svečanostim.

Da, francoski katolicizem je sila, s katero računajo. Toda opominjam, da razveseljiva dejstva niso le posledica političnih interesov ali vsiljena od nujnih razmer. Mnogim so se namreč oči odprle. Mnogo tistih, ki so na vladi, je prelomilo s staro težko ideologijo in priznavajo, da je katoliška Cerkev

pogoj za srečno bodočnost tudi mogočne Francije. Če bi smel, bi rad navedel značilne izjave, ki jih je dal predsednik republike, posebno kardinalu Verdieru. Nedavno ste lahko brali, da je ministrski predsednik Tardieu odlikoval s »častno legijo«[»] vrhovnega duh. vodjo francoskih skavtov. Besedam so odgovarjala dejanja in vlada je pomagala ustanoviti mnogo novih verskih središč v znamenitem »rdečem pasu«[»] okrog Pariza. Seveda smo še daleč od stanja, kakršno bi moralo biti in bi si ga mi želeli. Brez pretiravanja pa lahko trdimo, da je miselnost l. 1880 strta in je katolicizem ena odločilnih sil sodobne Francije.

Sodobne, pravim, misel mi gre pri tem na l. 1830. Takrat je katolicizem imel predvsem nalogo, zopet si pridobiti socialno in intelektualno elito, najboljše med izobraženci. Danes je naloga v veliki meri izvršena. Treba bo še širše plasti ljudstva iznova pokristjaniti. Tudi to bomo z božjo pomočjo storili. — Upajmo in delajmo! Bog bo dal zmago ob uri, ki jo je Previdnost določila. To bo njegova zmaga, saj ne iščemo zmage sebi, ampak Bogu.«[»]

Kdor hoče k Bogu, mora biti hranjen z božjim kruhom. Kolikokrat se ti utrne hrepenenje po Bogu in postane Bog tvoj gost? Ali gojiš pogostno sv. obhajilo? Ali si bil pri skupnem kongregacijskem sv. obhajilu?

Kdor hoče Boga videti, mora čisto živeti. Kako je s tvojo čistostjo, prijatelj? Vedi, da more biti kongreganist le tisti, ki se trudi, da čisto živi. Le s čistim srcem moremo in moramo služiti Bogu in Materi božji. Per aspera ad astra!

Resurrexit!

Onega dne je pri meni potrkalo.

Skočila sem k vratom in jih odprla. Moj osemletni prijatelj je stal na pragu; drobni, nekoliko umazani obrazek je bil ves dvignjen k meni in zatopljen v moje oči.

»Gospodična, ali imaš čas? Pogovarjal bi se rad s teboj.«

Spustila sem ga v sobo. Poiskal si je, že navajen, pručico, si jo zavlekel z levoico (desnico ima hromo) k peči in sedel. Roko z umazanimi nohtki je radi varnosti skrivil v žep.

»Pogovarjajva se, no.«

In sva se pogovarjala. Najina najbolj priljubljena snov za »pogovarjanje«[»] so cigani in sodni dan. Onega dne sva se živo in dolgo »pogovarjala«[»] o sodnem dnevu.

Sredi »pogovarjanja«[»] je pozabil na umazane nohtke. Potegnil je roko iz žepa in zakrilil z njo. Drobni obrazek, vroč od razburjenja in bližine peči je žarel.

»Kaj, gospodična? Grobovi se bodo odprli in — ali nas bo kaj strah? In Bog nas bo klical. Ali bo mene poznal? Ali bo vedel, da imam pisanje slabo,

ker moram z levico pisati? Ali me bo spustil v nebesa? Kaj? Ali se Mu bodo rane hudo svetile? In Ga ne bodo nič, nič več bolele? Ali bova midva skupaj, kaj? Veš, jaz bom kar k tebi prišel in te bom za roko prijel — in bova letela, kar bova mogla, v nebesa. Saj Bog bo za nama letel! In tam, v nebesih — oh, tam se bova samo pogovarjala! Ali bom moral v nebesih še hoditi po sol ali meso v Trnovo?<

Obrnila sem se vstran. Vroče se mi je zmeglilo v očeh. — Ko je odšel, sem sedla na njegovo pručico in se zjokala.

Otrok! S svojim nežnim in sladkim srcem! Tako toplo in mirno misliš na Boga, tako samoobsebi umevno veruješ v vstajenje! Nepoučen si, neizkušen in neveden; vse lepote in velike radosti naše liturgije so ti zaprte. V tvoji dušici pa gori zvestoba in upanje, ki bi nas vse osramotilo.

Ko sem po eni uri vstala s pručice, sem imela dušo polno velikonočnih misli.

Je, kakor bi bili dvakrat krščeni: enkrat z odrešilnim krstom vode in potem z očiščujočim krstom bolečine. Trpimo: da se posvečujemo. Trpimo: da postanemo vredni vstati od mrtvih v večnost. Trpimo: da si služimo večno luč, v kateri bomo Boga videli in gledali. Trpimo: da smo zmožni srkati vase kri odrešilnih ran.

Krst vode nam je odprl božjo večnost. Krvavi krst trpljenja nam odpira na š o večnost. Poveljčane rane našega Odrešenika bodo poveljčale tudi naše rane, rane, ki jih ne nosimo na rokah in nogah, ampak v izmučenih, zapuščeni- nih srcih.

Vsako srce je zase izmučeno in zapuščeno.

Tebi, izmučeno in zapuščeno srce, bi rada povedala nekaj zelo lepega, zelo lepega.

Poslušaj: resurrexit! Resurrexit!

Ali čuješ? Ali veš, kaj to pomeni? Ali veš, da za to edino besedo vstaja zarja večnosti?

Resurrexit!

Izmučeno in zapuščeno srce, ali čuješ? Ali razumeš? Ali slutiš, kako je večnost blizu, kako se v tebi utrinja njena luč? Slutiš?

Ali veš, da bo prišel zaradi tega: resurrexit! dan, ki te bo obžaril, ki te bo peljal v nov dom? Ali veš, da bo prišel dan, ki te bo poplašal za vse?

Ti človeško srce, hotela sem ti povedati nekaj zelo lepega: vidim in čutim pa, da to, kar sem imela v mislih, presega vso lepoto.

Ti srce, ali čutiš, da za to ni besed?

Da bi se izkopal iz vsega pesimizma, iz vse otopelosti in iz vsega obupa, da bi znalo oceniti vrednost božjih in svojih ran, da bi se dvignilo iz pozem- skega mraka — to ti želim za tiste hipe, ko boš trepetalo pred Vstalim in bo preko tebe pelo kakor vihar:

Resurrexit!

Akadem. I. š.

Slika

Čez vrte v vasi toplo veje,
opoldansko nebo žari.
Med žitom nad blestečim klasjem
v telesih težkih kri gori.

In v znamenju sred polja plaka
Marija nad vonjavo dlan.
Na njenem četu suho cvetje
umira tiho v sinji dan.

L. T.

Vstajenje

Po širni cesti, skozi široka vrata
gremo in nosimo vrče svojih sanj —

Pred nami gre s svojim vrčem — kaplja
za kapljo pada iz njega in se razcveta
in tone v prah —

On sam gre pred nami s svojim vrčem,
kakor otrok —
In kmalu bo Velika noč.

J. K.

Dabilo

Po nebu plava tih oblak,
v drevo se pesem tiha lovi —
Prva zvezda nad zadnjo zarjo gori —
Iz polja raste mrak.

V oblak je veter toplo dahnil,
v drevo pomlad dehnila je —
In v duši je tiho zavabilo —
kot belo jadro iz teme.

Benjamin.

Tvoj smešljaj

Odkar si se nasmehnil v mojo noč,
večeri v vroči pesmi zadrhte,
kot da bi kdo igral sred belih koč.
Pa ni nikogar. V vasi hrami spe.

In v jutrih odnekod tih klic zveni — —
In kot da v vonju rož ognjenih spim,
dehtenje polj neznanih v meni tli.
Pa le v jutranje megle nem strmim.

L. T.

Rod božjih otrok smo. Rod mučencev in svetnikov smo. Rod vitezov sv. Grala
smo. Rod lilijine čistosti smo. Prijatelji, dvignite glave in si podjarmite svet in
ga osvobodite!

V milosti sem brat Kristusu in Kristus je moj brat. Tedaj so vsi dobri ljudje
bratje in najbolj moji tovariši v marijanski družini. Exempla trahunt.

Kruš uboge deklice

Zaključno poglavje iz Papinijeve zadnje knjige »Gog«. Gog je posebljenje vseh iskanj in blodenj sedanjega, v blaznem krogu se vrtečega časa. Gog preživi in pretrpi vse, nikjer v golo tostranost usmerjenemu svetu ne najde obstanka in duhovnega središča ne zase ne za svoj čas. Na koncu, tik pred blaznostjo se mu zasveti slutnja resnice.

Arezzo, 7. avgusta.

Hotel sem nekaj poskusiti: živeti za vsak dan kakor siromak, potepuh, ubežnik. Živeti sam, brez družbe in pomoči kogarkoli. Poslovil sem se od tajnikov, od slug, od mehanikov; spravil sem oba avtomobila v skladišče; od nekoga kmetiča sem kupil staro obleko in se z nekaj lirami v žepu izgubil v doline toskanskih Apeninov.

Že leta in leta živim kot bogataš, to se pravi, kot žrtev brez svobode. Zdolgočasilo se mi je ob pogrnenih mizah, ob češčanju prisklednikov, ob sprejemih in ob znamenitostih tistih, ki jih predobro poznam. Toži se mi po bednem in obupnem življenju, ki sem ga živel do šestindvajsetega leta. Naveličal sem se napadov tisočev beračev in norec in sem hotel vsaj teden dni spet okušati življenje ubožca, zapuščenca. Zdaj sem na pogled zamazan in razcapan berač.

Za človeka, ki je okusil vse moči in možnosti, ni drugega zatočišča kot nemoč. Za tistega, ki je imel vse, kar se le da na svetu kupiti, ni zatočišča drugje kot v uboštvu. To je igra — mogoče smešna igra — ki pa k sreči nima gledalcev.

Nisem več italijanščine in nisem nosil s seboj ne zemljevidov ne vodnikov. Potikal sem se okrog kar na slepo srečo. Ti kraji niso bogati, a so lepi. Reke, ki so v tem času samo beli in suhi jarki; postrizene, hrastove gore, kamor ljudstvo seje žito, ki rodi redko in borno skupaj z osatom in slivami. Na višavah kaka evetna trata, kak hudournik, ki plavi več kamenja kot vode, kak košček gozda, ki se je kdo ve kako rešil sekire teh drevju sovražnih gorjancev. Vsako toliko podrtine kakega gradu, obnovljen srednjeveški stolp, črna kočja, odkoder prihajajo roji začudenih otrok, prostoren samostan, ves skrit v jelovju, cerkev brez zvonika in z zaprtimi vrati. Vsepovsod bele krave, umazana živina, svinje, ki krulijo in brskajo, in kje poredko pastirica, ki ji lase krije rumen robec in bi rada, da je ne bi nihče videl.

Nisem stopil v nobeno gostilno. Tu pa tam sem v kaki vaški trgovinici kupil malo kruha, popil malo studenčnice, ukradel kak kisel sad na polju, spal sem pod hrasti in v senci senikov.

Prebivalci so robati, a dobri ljudje. Čeprav nisem znal več kot pet ali šest italijanskih besed, so vedno pokazali, da me razumejo in so mi ponudili, kar so imeli, še preden sem jih za to prosil. Izpraševali so me, odkod sem in odkod prihajam — kolikor sem jih pač razumel — a jim nisem mogel odgovoriti. A so mi kljub temu dali malo juhe in zelenjave in surov paradižnik. Žene so govorile med sabo, in kot se mi zdi, so me pomilovale.

Drugi dan sem naletel na starca, ki je sam samcat obrezoval drevje v gozdiču. Ostala sva skupaj nekaj ur. Ko je bil mlad, je bil v Ameriki in je še znal kako angleško besedo. Dejal mi je, da je v teh krajih dosti bede, toda da vsi rajši živijo ali pa vsaj umrjejo tu med svojimi gorami, kakor kjerkoli drugje. Zelo se je začudil, da prihajam iz tako bogatega kraja na videz tako ubog.

Toda srečanje, ki se mi je najbolj silno vtisnilo v dušo, je bilo srečanje z deklico. Ves prejšnji dan nisem prišel mimo nobenega kraja: porabil sem bil ves kruh in si ga nisem iz smešnega sramu upal prositi po kmečkih hišah. Bil sem truden in gladen. Ko se je večerilo, sem prišel v kostanjev gaj in našel na robu kamenito trato in studenec.

Blizu studenca je sedela na tleh deklica. Komaj me je uzrla, se je prestrašila in vstala. Morala je imeti kakih dvanajst ali trinajst let: najlepše bitje, ki sem ga kdaj videl. Na obrazu, ki ga je zlatilo sonce, se je iskriло dvoje zelenih, zasanjanih oči. In na prosti glavi valovi in zavojki črnih las. Med ustnicami, svežimi in rožnatimi kakor razpočen sad, nehoten smehljaj, ves bel. Čudo.

Da je ne bi preplašil, sem sedel na skalo malo stran od nje. Deklica se je hotela najprej prepričati in se zavarovati: ni izpregovorila in ni hotela sneti oči z mene. Štiri močne krave so se pasle v bližini. Brisal sem si znoj. Bil sem slabo oblečen in ves zasopel, da sem ji moral na pogled veljati zares za nesrečnega klateža.

Cez kake četrť ure je, ne vem kako, iz svoje culice vzela koš črnega kruha, se mi približala ter mi ga ponudila z boječim nasmehom, mrmraje nekaj besed. Razumela je, da sem lačen. Zahvalil sem se ji, kakor sem vedel in znal ter s slastjo ugriznil v kruh. Nikdar še nisem čutil tako dobrega in bogatega vonja.

Kaj naj bo to pravi kruh človekov? in to pravo življenje?

Giovanni Papini — Miro Javornik.

Mlad sem

V mene se je vplelo tiho veselje.

Na polje bi šel in skrtil svoj obraz med rdeči mak, pa je pri nas polje tako daleč...

Pod slap bi šel in mu pomagal peti monotono pesem, pa ne poznam njegovih skrivnih besed.

Za škrjancem, ki se ziblje v mehkem jutru, bi poletel, pa kje so mi peruti?

In še med ovce bi šel, ki se pasejo ob potoku in bi hodil takole bel med njimi, pa bi se me prestrašile in razbežale...

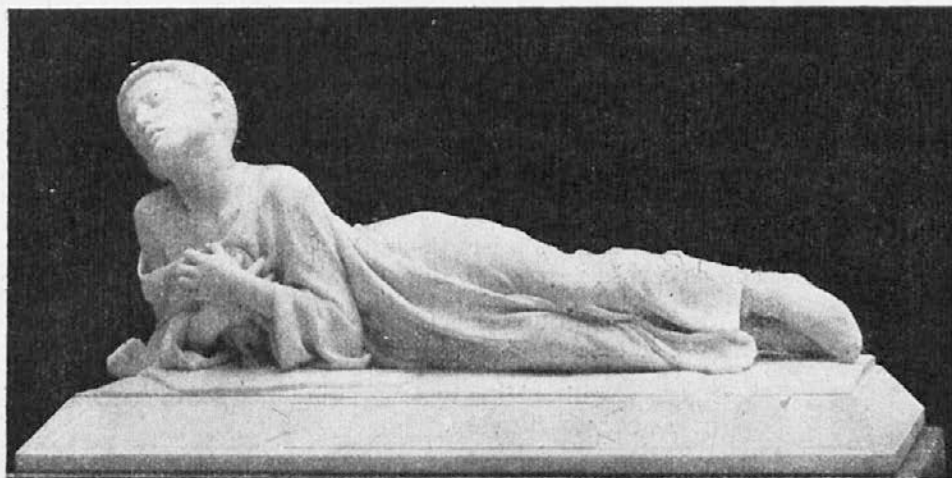
Vse bi rad, vse.

Iz dna duše bi rad zavriskal in vam povedal, kako je v meni, pa vam ne znam...

Ah, že vem. —

Mlad sem, mlad...

L. T.

Sv. Tarcizij

Pariz

Življenje mojega življenja

Nekoč sem šla mimo belega znamenja na vasi in sem videla: Preprosto, toda čedno oblečena deklica je prišla k znamenju, v katerem je stal kip Brezmadežne. Pokleknila je, prav pobožno sklenila roki k molitvi in prisrčno molila. In glej — ko je nekaj časa prav milo gledala v lepe Marijine oči, je kip oživel in Brezmadežna se je sklonila globoko doli k deklici, jo objela in ljubko poljubila. Jaz sem obstala in strmela in se nato zbudila, zakaj to sem videla v sanjah.

Zdi se mi, da je vsaka deklinška duša taka deklica, ki se več ali manj rada zateče po pomoč tja, kjer jo najbolj pričakuje. Dekleta, ki hočemo ostati na pravi poti, zaman iščemo toplih in svetlih žarkov v tem mrzlem svetu. Nas ne morejo zadovoljiti visoko leteče in puhle fraze posvetnosti in materijalizma, ki so geslo današnjega sveta. Saj je deklinška duša nežna, tankočutna in globoka. Me, ki sledimo višjim vzorom, pa ne moremo ribariti v kalnih plitvinah materialnosti in v goljufivih valovih brezverske znanosti.

Pokažimo vsemu svetu lepe cvetke, ki rastejo v globini naše duše, pred vsem značajnost in ljubezen. Prav ljubezen ima v nas tako čudovito moč. Ljubimo Marijo, ki je bila najznačajnejša in najponižnejša deklica. Duša, ki Njo ljubi, Jo čuti vedno v svoji bližini, sliši utrip Njenega ljubečega materinskega srca, spozna Njeno veselje in Njeno žalost.

Blagor nam, ki imamo Mater tako blizu, da bi jo vsak hip lahko objele.

Kadar hočem Mariji pokloniti najlepši šopek ljubezni, obiščem Njenega ljubega Sina: Marija izprosi, da bi se v vseh deklinških srcih vnela prav goreča

ljubezen do Tebe in do presv. Evharistije. Saj tu je toplota, zunaj je mraz, tu je studenec vse Ljubezni, ki jo svet tako pogreša. Tu v tabernaklju, v tej temni ječi je Zaklad, ki ga ves svet ne premore. Tu si nam Gospod v tolažbo in pomoč v vsaki sili, tudi takrat, ko nam srce poka od bojov in duša že skoraj omaguje. Ti Srce jo zopet spraviš kvišku, Ti jo obsuješ z žarki upanja in veselja do življenja. »Da tebe osrečim, za to sem tu,« slišim iz temne celice. Da, Gospod, neskončna je Tvoja ljubezen do naših duš. Saj Tvoj je ves svet in mogočna nebesa, Gospod veseljstva si. Ti si Središče vsega sveta, bodi tudi naših sre Središče, saj se nam vsak dan znova daruješ z isto ljubeznijo kot takrat na križu...

Zato tako lepo poje naša pesnica M. Elizabeta:

Tako ne ljubi mati otrok,
kot tebe On — evharistični Bog
da angeli božji zavzeto strmijo
nad srečo človeško.

Pridi tudi ti, dekle, pred tabernakelj, pridite vse, pridite, molimo!

Prof. Iv. M.

Vsako jutro obnovi svojo zvezo s kongregacijo. Vsak dan se o vseh svojih zadevah razgovori z Marijo, kakor otrok z materjo. Trikrat Zdrava in Pozdravljena kraljica zjutraj, trikrat Zdrava in Pod tvoje varstvo zvečer naj ti ožari Vzor tvoje nebeške Gospe.

Posveti dnevno pet minut Križanemu. »Ljubi nas in nas je opral naših grehov s svojo krvjo.« Raz 1, 5.

Ali imaš svojega duhovnega voditelja, ki ti pomaga v duhovni rasti in te vnema za vzore, ob katerih boš postal katoliški značaj?

Liturgija in rod, ki dorašča . . .

Zdi se, da se v naši mladini probuja nov rod, ki drugače čuti in hoče kot zanamna doba, ki drugače gleda na življenje. Ta rod teži iz ozkega kroga svojega lastnega jaz-a, bi rad občutil v sebi življenje občestva, prislunil bitju sre milijonov: njih bojem in zmagam, njih radostim in žalostim, kratko: novi rod hoče biti socialen.

Isti val je zajel tudi versko življenje. Vprav zato se danes liturgično življenje razcveta vedno krasneje, ker je našlo odmev v dobi. Liturgija je namreč že po svojem bistvu socialna: ona družijo vse verne v veliko družino Kristusovo — »da bi bili vsi eno«. Liturgija je pač najlepši odraz in odsvit vesoljne ljubezni sv. cerkve, njenega pestrega in bogatega življenja ter čuvstvanja. Je pa to čuvstvanje res takšno, da prisluskuje vsem težnjam človeškega srca in objema

v sebi takšno občestvo kot je krščanstvo. Takšno notranje življenje je bistveno lastno sveti cerkvi — mističnemu telesu Kristusovemu, katerega udje smo vsi verni. — »V enem Duhu namreč smo bili vsi krščeni, v eno telo naj bomo Judje ali Grki, sužnji ali svobodni.« (1 Kor 12, 12.) Če govorimo torej o molitvi svete cerkve, mislimo pri tem molitev, ki objema vse telo Kristusovo in vse ude, od katerih ima vsak svojo posebno nalogo in zvanje. Ko molimo iz tega vesoljnega duha, — iz duha svete cerkve ter združeni z njo ter v njenem imenu, tedaj molimo liturgično. Duh sv. liturgije, ki je nekoč vtisnil prvim kristjanom pečat ene družine, isti duh more in mora v današnji razrvanosti človeštvo zediniti v ljubezni, da bomo somolili drug za drugega, da bomo sočutili s svojimi brati in sestrami po vesoljnem svetu. Bratje smo si, družina smo, saj vsi isto hočemo in ljubimo, isto daritev doprinašamo, z istim kruhom življenja se nasičujemo, verujemo v istega Boga, ki je oče nas vseh.

Naši mladini, ki si osvaja vse vrednote moderne kulture, a vsrkava z njo vred v sebe tudi strup »duha časa« in njega nevero ter skepticizem in criticizem, tej mladini mora nuditi vera nekaj velikega, večno veljavnega, plemenito umerjenega, — harmoničnega, kar zajame njen čutni in intelektualni svet, kar zajame človeka vsega. V mladem dijaku, ki vstopa v vrvež sveta in življenja, se ne bi mogla nikoli ukoreniniti nevera, ko bi spoznal iz liturgije vse notranje bogastvo in ljubezen svete cerkve, ko bi doumel, koliko moči, doživetja, močnega optimizma mu more vprav ona nuditi. Vsa ta svojstva, ki morejo današnjega modernega človeka zadovoljiti, ima v polni meri v sebi tisto versko življenje, ki so ga živeli sveti v katakombah, tisto skrivnostno življenje, ki je že milijonom dalo moč, da so sprejeli mučeniške palme, — ki ga še vse do danes živi sveta cerkev v sv. liturgiji. I liturgija ni namreč le grandiozna poema, le silna drama vsega našega odrešenja, — prepojena s klasično, antično umerjenostjo in plemenitostjo, ona je še mnogo več. Je resničen živ svet, je živo doživetje vesoljne cerkve in posamezne duše, je oblikovalka življenja v harmonično enoto. Kot taka more v nas zasnovati versko življenje, ki bo izvir vsemu našemu delovanju navzven. Naše delo, kakršno že pač bodi, ne bo viselo v zraku, marveč bo le organski razvoj naše notranje duhovne rasti. Kot katoličani moramo iz vere, ki jo v sebi doživljamo, živeti tudi navzven in jo tudi v svetu pokazati, in vprav tu je zopet liturgija s svojim bogočastjem in ceremonijami najpopolnejši izraz krščanskega duha tudi na zunaj.

Časi, ki so in ki se bližajo, namreč naličijo prvim dobam krščanstva; zato bomo črpali pogum in moč iz duha sv. liturgije, iz teh izvirov so namreč tudi mučenci prejeli svojo moč. — Pogum — ne morda toliko za velike čine, marveč, da preobrazimo svojo lastno osebnost in značaj.

Vprav, ker tako zelo ginejo duhovne in religiozne vrednote iz današnjega sveta, čuti v sebi prav posebno mladina v svoji prirodnosti klic po notranji prenovitvi v Kristusu.

Če govorimo o renesansi katoliškega duha na Slovenskem, potem umejmo življenje Kristusove cerkve v sveti liturgiji. Treba je samo, da odpremo njeno

sveto knjigo — misale — in ob njeni roki bomo mogočno rastle in zoreli v duha Kristusovega — kristjan drugi Kristus. Misale mora tudi našemu dijaku in akademiku postati najzvestejši vodnik in prijatelj, odkar nam ga je oskrbela Mohorjeva družba v domačem jeziku. Potem se ne bo dijak več dolgočasil pri sveti maši, marveč bo vsako nedeljo in vsak praznik doživljal v sebi odrešilno skrivnost — vedno globlje in jasneje; saj je zlasti izobražencu dodeljeno, da vnide v to čudovito življenje in bogastvo svete cerkve in Kristusa.

Fr. Kr. O. Cis.

Zima v pomladi

(Med akademiki enega jugoslovanskih mest, ki je podobno drugim.)

Tišina je legla na ljudi. Po ulicah bežijo, pa nič se ne ustavijo, nič ne pozdravijo. Samo naprej, naprej. Nekaj kljuje, hoče prekljuvati molk, hoče povedati strašno resnico ali strašno laž. Molčati v negotovosti se ne da več. Če ga boš vprašal, nemirnega potnika, odkod in kam, ti bo hrupno odgovoril čisto drugače, kakor bo mislilo sree; zakaj prekričal bi rad pravo, odrešilno misel, ki pa ni prijetna za sladko življenje...

Z zaprtimi očmi hodijo preko vseh zapovedi. Radi bi se zadušili; potem bo ugasnil v prsah oni neskončno hrepeneči klic po nečem lepem, čistem, pomirja-jočem: kakor da deklica kliče pomlad... Ugasnil bo krik po Bogu, ki je tako strašan, da prsa bolijo. Otemnele bodo oči, ne več hrepenele po svetlobi. Zato, samo zato preko vseh postav!

Ni miru, pa naj grem kamorkoli: ne pri kolegicah, ki so zalučale stare običaje zakona, pa doživljajo praznoto, ki se z ničemer izpolniti ne da. Ne pri kolegih, ki jim je ženska samo iz telesa, cerkev hiša brez obresti, življenje kletka, kjer se ne moreš sprostiti, zaživeti z vsemi žilicami telesa več kot za nekaj ur, potem pa pade tema, ki je nihče ne dvigne več.

Luč je ugasnila, tipanje v napačno smer.

Pa če grem še med one, ki pravijo, da so jih rodili yerni kmetski starši?

Sestajajo se v klubu, kjer visi na steni še križ; in gornjegrajski Jeglič resno gleda s širokega okvira. Pa to je le v sobi. V srcih pa je zima, brezciljnost; peruti so zlomljene; v duši ni volje za svetlejšim. Edini smoter: konec študij, služba, kruh... Tu je zid, skozi njega ne more misel. In koliko jih je, ki poznajo vsako nedeljo cerkev? Molitev je pozabljena...

Bratje, strašen je čas, razumem vas.

Pa še strašnejši bo, če bo srce brez Boga ...

Tišina.

Kdo si, ki boš prišel in ta strašni molk prelomil? In to negotovo iskanje potolažil z resnico!

Res, strašen je današnji čas.

Če pride vihar, bo vse odnesel ...

Ti veliki Bog v nebesih, prevelik si, preširoko in preglasno govoriš. Mrzlih sre ne boš obudil. Molči Ti, pa naj govori Tvoja Mamica; z nežno roko naj tiplje po srcih, tolaži naj, kliče skozi dan in noč. Edino neskončno nežna ljubezen bi stopila led. Zrušili se bodo ti ljudje na kolena in glasno zajokali...

O, spregovori Ti, sladka Roža!

Lojze Golobič.

Vitez naše ljube Gospe

Vitez:

Zaklad, tako je: pa še kolik!
Svetosten venec belih rož
leži na žametni blazini,
svetinja čudno dragocena:
njo čuvam zlobe in prevare.

Posvetnost (se smeje):

Venec rož? Ha, prava reč!
Za to malenkost, pa kar ščit in meč,
haha, bojim se, da me smeh ne zvije.

Vitez:

Kdo si, ženska? Odgovori!
Kako ti je ime,
da jezik tvoj se drzne
objestno sramotiti?

Posvetnost (sama pri sebi):

Prebito! Čuvaj se! (Vitez):
Eh, saj nisem mislila hudó.
Kako mi pravijo, vprašuješ?
O, mnogo imen imam!
Dobri me zovejo na primer svet,
bogastvo, srečo, čast, ljubezen in

veselje,

hudobni pa prevaro, greh in laž,
sovraštvo, zlo, nasladnost in
nesrečo — — —

pa — ali si še zmerom hud?

Vitez:

Ne, nisem več, a vzkípel sem,
ko zlobno si zasmehujoč
moj venec rožni mi prej grdila.
Ni venec to navadnih rož,
ki v vsakem grmu jih natrgaš:
ne, ne: to čudo je prečudno,

Mater Dolorosa

Beuron

ki skrivnih sil čarobno mu snovanje
prešinja bele cvete.

Posvetnost:

Res, radovedna sem.

Vitez:

Da, čudežna svetinja je.

Posvetnost:

Ah, povej mi, razodeni,
ne obotavlaj se tako,
nevednosti temó
mi, prosim te, razženi!

(Dalje)

Zgodba o starem križu

Na podstrešju smo sušili perilo. Hiša je bila stara in se je stresla že, če je pridrdral mimo težak voz. Gospodar ni nikdar pogledal na podstrešje. Nihče se ni brigal zanj, zato je bilo vse staro in trhlo, povsod je dišalo po starih cunjah in netopirjih.

Otroci smo bili vedno tam. Najmanjšega koticčka ni bilo, ki bi nam ne bil znan. Vedeli smo, kje so netopirji, kje je treba iskati starih oblek, če smo hoteli drug drugega prestrašiti, vedeli, kje so zaboji z železjem, vedeli smo za vse.

Nekega dne — spominjam se, da je bilo poleti — sem bil sam gori. Trudil sem se, da bi dosegel velikega netopirja, ki se je s krempeljci držal za zid in spal. Toda nisem mogel. Začel sem iskati, kam bi stopil, da bi ga dosegel. Vzpenjal sem se na zid in padel na kup cunj. Pod seboj sem začutil nekaj trdega, kar me je zbolelo. Vstal sem, iskal in našel križ.

Pravi križ! Bil je ves prašen in razbit in Jezus je zelo žalostno gledal. Doma ni bilo nikogar. Nesel sem ga v kuhinjo in ga lepo umil. Potem sem ga skril na podstrešju tako, da ga nihče ne bi mogel najti. —

Noč nato sem sanjal o Križanem.

»Prinesi mi kruha! Poglej, kako trepetam in sem lačen.«

Postalo me je strah in nisem maral več gledati. Obrnil sem se proti zidu in zaprl oči. Potem je bilo, kakor bi nekdo jokal. Pogledam, nič. In zopet kakor jok iz podstrešja. Najrajši bi poklical mamo, tako me je bilo strah. In vendar se mi je Jezus smilil. —

Vstanem. Počasi skozi vrata k mami. Na nočni omarici je ključ od shrambe. Tiho, kakor sem mogel, sem odšel tja. S kruhom sem se splazil na podstrešje. Meseč je svetil skozi škripajoče železne oknice in mesečina je trepetala na črnem zidu.

Kruh sem položil čisto blizu k Jezusu. Potem sem se kakor tat splazil v posteljo. Čez nekaj časa je prišla k meni mama v dolgi nočni obleki. Zapiral sem oči, da je mislila, da spim. Kmalu je zopet čisto tiho odšla. Še sem slišal, kako je veter zaloputnil z oknicami, in videl trepetajočo mesečino na odeji.

Drugo jutro sem vstal in šel takoj na podstrešje. Jezus je kruh pojedel, sem si mislil. Lačen je bil in me je prosil, gotovo ga je pojedel.

Od žalosti sem prebledel in srce me je zbolelo, ko sem videl, da leži kruh kakor prej in da se ga nihče ni dotaknil. Planil sem po stopnicah in prijokal k materi:

»Mama, Jezus me ne mara!«

Še se spominjam, kako so se vsi prestrašili, ko so me zagledali v nočni srajci pred seboj. Tolažili so me, naj ne jokam. Mislili so, da se mi je sanjalo. Šele čez dolgo časa sem jim mogel povedati, kaj se mi je pripetilo. Verjel sem, da me Jezus ne mara. In sem hodil kakor grešnik med tovariši. *Francè N. V.*

Rast v duhovnost

Dne 14. decembra 1931 je v Gorici umrl bivši dijak zavoda sv. Stanislava Karel Fornazarič. Po večletni bolezni se je preselil v rajsko srečo v osmini praznika Brezmadežne, katero je častil z velikim zaupanjem in srčno pobožnostjo.

Doma je bil iz Bilj pri Gorici. Jeseni l. 1922 je kot enajstleten deček vstopil v prvi gimnazijski razred v zavodu sv. Stanislava, a zaradi bolezni je pred koncem šolskega leta odšel domov. Ko se mu je zdravje zboljšalo, se je z veseljem vrnil v zavod, da bi študije nadaljeval. Na praznik Brezmadežne l. 1925 si je v kongregaciji njo izbral za svojo gospo, zavetnico in mater.

Naslednjo spomlad ga je bolezen prisilila, da se je za stalno poslovil od zavoda. Ostal pa je član druge Marijine kongregacije. Vsako leto je za praznik Brezmadežne redno obnavljal posvečenje in ga pošiljal v zavod. Zraven pa je voditelju sporočal o svojem zdravju. Dne 11. decembra 1930 je med drugim pisal:

»Prav lepo se Vam zahvaljujem za pozdrav in posvečenje, katero sem pred Marijo ponovil in zdaj podpisano vračam. Veseli me novica, da je tudi letos tako lepo število novih članov v kongregaciji. Naj bi tudi skrbeli, da Marije in dolžnosti do nje do smrti ne zapuste! Tako jim bo tudi Marija od dneva do dneva delila novih milosti, kar vem iz lastnega življenja.

Moje zdravje je včasih boljše, včasih pa se spet poslabša. Zdravnik in mnogi drugi se čudijo, kaj mi še ohranja življenje, ko sem bil že pred štirimi leti izbrisan za ta svet. Jaz pa se nič ne čudim, ampak se prepuščam božji volji in čakam, da pride dan, ko se me Marija usmili in mi izprosi zdravje. Letos od 25. septembra do 1. oktobra sem z božjo pomočjo šel v Lurd njo prosit zdravja. Bil sem sedemkrat v kopeli in sem dobil tri blagoslove z Najsvetejšim med bolniki, pa nisem dobil telesnega zdravja. Stanje se mi je celo poslabšalo. Pač pa sem dobil duševnih milosti. Kar sem videl in občutil, imam vedno pred očmi in mi je v veliko tolažbo in imam vedno upanje, da se me Marija usmili. Že odkar sem prišel iz Lurda, mi prinesejo vsako nedeljo in vsak praznik sv. obhajilo na dom, kar mi daje novih moči, da sem boljši kakor ob prihodu iz Lurda.

Rad bi se udeležil vsak zadnji četrtek v škofovi kapeli pridig za zunanje dijake, pa ne morem. Tudi tukaj so v škofijskem zavodu letos na novo ustanovili kongregacijo s 33 člani. O da bi Marija mnogim mladeničem izprosila to milost, da bi bili njeni sinovi, ker čim večje bo število, tem gotovejša bo zmaga.

Marija mu zdravja ni izprosila. Kakor zgoreva sveča, prižgana na Marijinem oltarju njej v čast, tako je njegovo življenje ugašalo v službi Brezmadežne. Ves vdan v božjo voljo je trpel in vedno ponavljal: Deo gratias! Posvečenje Brezmadežni je zadnjikrat obnovil na njen praznik po sv. obhajilu na bolniški postelji. Še pol ure pred smrtjo je z očetom in materjo molil: O Gospa moja in druge vzdihljaje. Nato se je njegova duša preselila k najboljši Materi.

Ker je sam ostal vedno zvest sin Marijin, mu je Marija uslišala prošnjo, ki jo je ponavljal v posvečenju: Ne zapusti me v smrtni uri! *J. Pavlin.*

Književnost

Sto nam je Papa? Poslna poslanica škofa dr. J. Srebrnič. Krk 1932. Za 10 letni jubilej vladanja Pija XI. je ta knjižica najlepši homagij spoštovanja in ljubezni vseh katoličanov v Jugoslaviji do sv. očeta v Rimu. Krški nadpastir uči in tolmači nauk o papeštvu kot božji ustanovi in prikazuje vlogo papeštva v zgodovini, ki je edinstvena in nad vse vzvišena. Njegov poziv nam vsem je: Branimo papeža, molimo za papeža in žrtvuemo za papeža! K.

Sociologija. Spisal dr. J. Jeraj. Maribor 1932. Nauk o socialnih vprašanjih je danes eden najvažnejših. Toliko je nejasnih pojmov in brezvestnih poizkusov, da bi bil tisti največji dobrotnik človeštva, ki bi našel ključ k najboljši praktični rešitvi vsega socialnega problema. Socialno zmedo v človeški družbi je ustvarilo kapitalistično gospodarstvo, ki je človeka zasužnjilo in ponižalo za nemo orodje nemega stroja. S tem je človek izgubil svoje dostojanstvo, izgubil svojo naravno odličnost, izgubil svobodo in osebnost.

Pisatelj podaja v Sociologiji katoliški nauk o družboslovju. V središče vprašanj in odgovorov je postavil človeka. Vso stvarino je razdelil v uvod in dva dela. Uvodoma razpravlja o družboslovju kot samostojni vedi, ter o družboslovju in verskem svetovnem nazoru. Obe poglavji sta filozofsko in psihološko globoko zastavljeni in kažeta socialni problem v vsej jasnosti in zvezanosti s celim človeškim življenjem, ki mu moramo najti točen zmisel, kar tvori šele svetovni nazor. Vera ga poglobi in utemelji v božjem Bitju, ki je začetek in konec vsega stvarstva in mišljenja. V I. delu rešuje pisatelj važna poglavja: smotrnost in rast družbe, družabni sistemi in tipi in v II. delu: pravo in družba, lastnina in družba, družina, stan in poklici ter sklepno poglavje o državi.

Dr. Jeraj upošteva vso socialistično, marksistično in katoliško literaturo in kritično ter z življenjsko polnostjo in s čudovito ljubeznijo razglablja o zamotanih vprašanjih, ki jih rešuje jasno in brez oklevanja. Pri tege vso zgodovino posameznih socialnih sistemov in poda njihova načela, ki jih s katoliškega motrišča osvetljuje in kritično opredeljuje. Opetovano se naslanja na okrožnici papeža Leona XIII. »Rerum novarum« in

Pija XI. »Quadragesimo anno«, ki sta tudi poslovenjeni. — Krasni so sestavki o občestvu, o družini in o poklicih, saj je pisatelj izdal že nekaj manjših razprav, ki ga odlikujejo kot našega življenjskega oblikovavca in katoliškega ideologa mladine.

Knjiga je pisana jasno, v lepem slogu in v kratkih razdelkih. Za dijaka višjih razredov je to najboljša učna knjiga in ne sme biti srednješolskega abiturienta, ki je ne bi preštudiral. Kot nalašč, da se osnujejo v naših kongregacijah socialni krožki, kjer naj se knjiga razlaga in uči. Današnji čas zahteva zlasti od izobraženca, da socialne probleme pozna in dela za pravično rešitev le-teh. Knjiga je poceni in se naroča pri pisatelju. A. K.

Tiho življenje. Spisal Joža Lovrenčič. Mladinska Matica 1931. — Pisatelj je nanižal v legendarični obliki šest povestic in jim dal domače okolje. Legenda o Kriščevem trnu prikazuje trentarskega duhovnika, ki v svoji bogovdanosti prejme zopet Kristusov trn. Milje od Serpenice do Trente pa je pisatelj tako goriškotoplo zajel, da postane pravo osebno doživetje. O mostu v Čedadu je beneški motiv. Dražgoše s sv. Lucijo zažive v Zlatem studencu, otroško bogata je legenda o kraju, kjer ni vrabcev (otroci jo bodo znali na pamet!). Legenda o sv. Joštu in otroku je polna življenjske modrosti. Najljubkejša je legenda o usmiljeni Materi Mariji kroparski. Lurdsko legendarna je in ima živo napeto nit: nemost dečka, ki postane po čudežni ozdravitvi »najboljši gospod izmed vseh fužinarjev«. — Knjižico je bogato ilustriral B. Jakac. Mladina bo knjigo vzljubila. Hvalimo na njej lepo besedo in vsebino, ki je versko bogata. N.

Prazgodovina sveta. Dr. Jakob Zagar. 10., 11. in 12. zvezek ročne knjižnice, ki jo izdaja Misijonska tiskarna v Domžalah. Cena ene številke 2 Din. Pisatelj piše v uvodu: »Vprašanja, ki jih obravnavamo, se dandanes mimogrede načenjajo o družabnih razgovorih doma, na cesti in v železniških vozovih, zato bo mnogim ustrezno, da imajo pri rokah v mali obliki knjižico, ki stvarno razjasnjuje pojme, za kar imajo drugi narodi že obširno literaturo.« Pisatelj obravnava v I. zv. o razvoju sveta in o živih bitjih,

o darvinizmu (jako zajemljivo, kako je bil versko zlorabljen!) ter o evoluciji in kat. svetovnem nazoru. V II. zv. razpravlja iz sv. pisma o stvarjenju sveta (heksaemeron). Pisatelj razlaga stvarjenje po prvem poglavju sv. pisma stare zaveze in se opira na naj-novejše znanstvene ugotovitve. Osnovna misel je, da nas sv. pismo ne uči svetne znanosti, ki jo je Bog prepustil razglabljanju človeškega duha, ampak razodeva božjo vse-mogočnost in ljubezen. V III. zv. govori pisatelj o prazgodovinskem človeku, njegove sledi, orodje in umetnine. Dr. Ž. se naslanja v tem zvezku na ogromno Obermaierjevo delo. Vedno se še izkoplje kako novo okostje, ki naj bi rešilo brezbožnemu svetu vprašanje, odkod človek. Znanost brez Boga hodi svoja pota, ki pa vedno končavajo z ignoramus et ignorabimus. Kdor pa brez predsodkov motri stvarstvo, ne more utajiti prvega Tvorca, ki je vzrok vsemu stvarstvu in njegov stvaritelj ter tudi človekov, ki ga je ustvaril iz ila zemlje in mu vdihnil duha življenja.

Vse tri knjižice so pisane jasno in v lahkem slogu in jih dijaštvu višjih razredov toplo priporočamo. A. K.

Zgodba o blaznem Gunarju. Spisala Selma Lagerlöf. Poslovenil Fr. Tominec. Izdala Krekova knjižnica 1931.

S. Lagerlöf je švedska pisateljica. Enrika v. Handel-Mazzetti, Siegfried Undset in ona so triperesna literarna deteljica s svetovnim slovesom. V slovenščini imamo njene slovite »Kristusove legende« in roman »Gösta Berling«. Severni narodi imajo v literaturi neko posebnost, n. pr. Rusi, tako jo ima tudi S. Lagerlöf: njen svet je pravljíčnost. Junak živi in dela, a je odmaknjen od realnega sveta. Vse je poduhovljeno, kar dviga človeka do one višine, ki je sam doseči ne more. Hede s svojimi goslimi in Ingrid s svojimi zvezdnimi očmi, kako ne bi mogla po vseh bridkostih postati srečna? Roman je apologija ljubezni in žrtve. m.

Skrivnost Marije. I. del. Dr. Jakob Žagar. Grinjonova »Razprava o pravi pobožnosti do Marije«. Izdala Misijonska tiskarna Domžale-Groblje. Cena 2 Din.

Knjižica je pravi biser najglobljeja pojmovanja življenja v Mariji. Grinjonova pobožnost je v bistvu integralen del marij. kongregacij: posvetitev Mariji. Vse, kar imam

Bassano - Križanje

Hvar 15. stol.

dobrega, darujem Mariji in Ona vodi potem moje življenje. »Sit in singulis anima Mariae, ut magnificent Dominum, sit in singulis spiritus Mariae, ut exsultet in Deo.« Knjižica je mal priročnik za slehernega Marijinega častilca. F.

Prijatelj, kakšno knjigo in časopis čitaš? Ali je proti veri, proti pravnosti? Postani apostol dobrega tiska! Prični pri sebi!

Alfredova skrivnost

I. Veliki načrt.

V toplem, poletnem, septemberskem večeru poseda ali plega v tihem rimskem samostanu na slavnica dvanajst dijakov; trudni, zaprašeni in lačni. Pravkar so se vrnili iz cerkve svetega Petra. Samo ležali bi in sedeli, pa otrple ude sproščali. Za jed je pozneje še vedno čas!

»Eh —« se zehaje steguje Stricker Toni na svojem ležišču: »Kako se prileže to po tem postajanju in prerivanju — in vpitju«, vpade v besedo Kurt Stark.

Gall Robert skoči s slavnice. »Ti,« reče Starku, »ko se je bližal sv. oče, sem se tako drl, da so si vsi, ki so stali poleg mene, morali zatisniti ušesa.«

»To rad verjamem,« — meni mali Herzog Alfonz in poškili k Robertu, »v kričanju si gotovo vedno prvi.« Vesel smeh.

»Čakaj mali,« zakliče Robert smeje, »to predrznost ti že povrnem. Danes sem preveč utrujen.«

»Eh« — vzdihne Stricker. »Najlepši dan je tudi že minul. Pojutrišnjem ob tem času smo zopet na Dunaju.«

»Hvala Bogu,« mrmra debeli Ortner Maks.

Njegov sosed, Ginger Ivo, ga dregne v rebra. »Lenoba ti,« vzklikne ogorčen, »tebe ne zanima nič drugega kot postelj in dobra južina.«

»Prav imaš,« reče Ortner in treplja z očmi. Nato se stegne, sklene roki na trebuhu in blaženo smeje se gleda v strop, kakor da vidi tam že slavnostno pojedino, ki ga bo pričakovala doma ob njegovi vrnitvi. Po svoji naravi je bil plemenit, zlat fant, a rad je igral komodneža in zakrival svoje dobre lastnosti s plaščem občudovanja vredne lenobe.

Hähner Fritz se vzravna in pogleda okoli sebe. »Kaj pa Puc počne, saj ni danes še nobene besede spregovoril!«

Puc je ležal na svoji slavnici, na koncu dvorane, z glavo obrnjen k zidu in v misli zatopljen risal s prstom po steni. Prav za prav se je imenoval Alfred Kinzel. Njegovi tovariši pa so ga zvali Puca. Bil je svež, vesel dečko, ta Puc, dunajskega trgovca sin. V njegovih očeh je poleg tihe resnosti čistega srca sijala smejoča se fantovska razposajenost. Med rimskimi romarji je bil najmlajši, trinajst let je imel. Sam je vedno trdil, da je v štirinajstem, če ga je kdo vprašal, koliko je star.

»He, Puc,« ga pozove Hähner, »kaj si prav za prav rekel sv. očetu, ko je govoril s teboj. Tako si tiho govoril, menda iz strahu; nič te nisem razumel.«

Puc skoči z ležišča. »Iz strahu? Kaj je bilo tebe v štirinajstem letu še strah? Niti ne vem ne, ali sem glasno ali tiho govoril. Bilo je pač samo veselje.«

»Kaj si rekel svetemu očetu?« vpraša Stricker.

»Oh nič! Ponudil sem mu pač naše glasilo, in naš voditelj je dejal: 'Sveti oče, posvetitev dunajskih kongreganistov' — in tako dalje; ne vem več točno. Potem me je sveti oče vprašal, koliko sem star in v kakšno šolo hodim.«

»In kaj si govoril?«

Alfred se nasmehne. »V štirinajstem letu sem in v tretji gimnazijski razred hodim.«

»Kaj pa je sveti oče rekel, ko ti je položil roko na glavo, preden je šel naprej?« vpraša Hähner.

Alfred zardi. »To vam nič mar,« reče in naglo sede.

»Povej vendar, Puc! Prosim povej!« moledujejo vsi.

Alfred se zamisli, skriva brado v dlani in strmi v tla. Nenadno dvigne glavo, v lica še bolj zardi in oči se mu zasvetijo.

»Pokrižal me je in rekel: 'Večni naj te posebej blagoslovi in osreči.'«

Vse je utihnilo. Alfred leže zopet na ležišče in tiho zapoje.

»Eh« — zeha Stricker. Potem se obrne k Alfredu: »Ti Puc, ti si prav za prav lahko ponosen. Edini si med nami, s katerim je sveti oče govoril.«

*

Vrata se odpro. V dvorano vstopi voditelj. Smehlja obkroža njegov prijazen obraz. »O, ve lenobe; zunaj je pravkar videti krasen, italijanski sončni zaton v mavričnih barvah in v romantičnem sijju. To morate videti! Upam, da ste toliko spočiti, da se boste mogli privleči k večerji! Pa še to naj vas vprašam, ali greste kmalu v postelj, ali pa se sestanemo še na krovu pri večernem kramljanju; toda, ker ste tako strašno trudni — — — se smeje poredno.

Ze so vsi na nogah; samo Ortner se dvigne zehaje in vzdihujoč, Ginger ga s sunki v rebra podpira.

»Na krov, častiti, prosim; nič več nismo trudni!«

»Dobro,« se smeje voditelj, »torej k prvi točki večernega sporeda: italijanski sončni zaton!«

Radostno slede voditelju po ozkih stopnicah na samostanski krov.

*

Nobena lučka več ne gori v okolnih hišah. Samo cestne svetiljke sijejo z žalostnim sijem na blede zidove. Lahka, trepetajoča megla, pokriva mesto. Daleč zunaj v ravnini drse skozi temo luči brzovlaka. Na temnem nebu sijejo zvezdice kot bele ovčke in toplo ozračje boža mehak, hladen veter.

Z mestnih stolpov je udarilo enajst. Zgoraj na temnem, z rožami okrašenem krovu, se dvigne s slamnatega stola voditelj. Dolej je tesno ob svojem očetu sedelo dvanajst dijakov; preživeli so v duhu še enkrat veliki, današnji dan: papeževo daritev v cerkvi svetega Petra, obisk cerkvâ in popoldne sprejem romarjev pri svetem očetu. Ure so potekle.

Vsi pokleknejo in molijo vsak zase iz polnega srca tiho zahvalno in večerno molitev. Nato se postavi voditelj k izhodu in jim sveti po stopnicah. Vsak od njih se poslovi z veselim pozdravom in zahvalo, on pa slehernemu prijazno pokima.

Alfred je zadnji. Njega voditelj zadrži: »Alfred,« reče, »tebi naj še iz srca čestitam k veliki sreči, ki si jo danes doživel. Velika milost je to. Če te bo Večni blagoslovil in osrečil, mu moraš biti izredno zvest. Si že mislil na to?«

»Da,« pove Alfred in pogleda voditelju zvesto v oči, »rad bi za Njega kaj velikega in lepega napravil, pa ne vem še kaj.«

»Čakaj, dragi otrok, ostani miren in vesel, prišla bo ura, ko te bo Gospod pozval!« In ginjen stisne dečku roko. »Bog te blagoslovi, Alfred, in zdaj lahko noč!«

»Lahko noč, častiti, hvala!« in že utone v temo.

Še en pogled pošlje voditelj k nebu, z zvezdami posejanemu in toplu molitev mu prikipi iz srca za duše fantov, ki so mu poverjeni.

Luč na stopnišču izgine, vrata se lahko zapro in kmalu leže tišina noči na prijeten prostor, kjer so pred kratkim kramljali dijaki s svojim duhovnim voditeljem.

(Dalje)

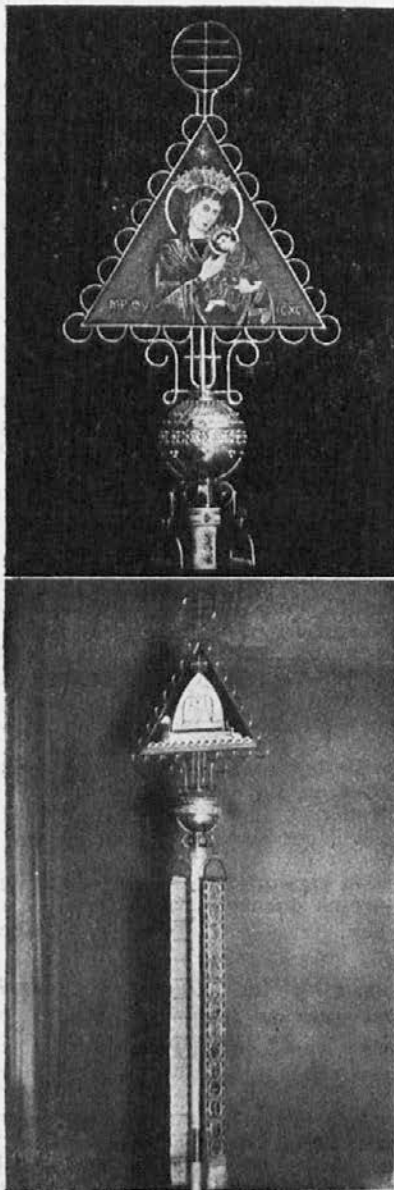
*

*Kongreganisti! V kongregacijah ustanovljajmo tudi abstinenčne odseke!
Odpoved alkoholu in nikotinu naj bo tudi naše geslo in življenje!*

Št. Vid in Celje sta naši letošnji počitniški žarišči. Bodi pripravljen!

*

Odmevi z linškega zborovanja. Neki dijak piše: »Danes moram smatrati za največjo milost leta 1931., da sem prišel v Linc in tako postal navdušen kongreganist.« — Drugi pa sporoča: »V Lincu sem šele prvokrat čutil, da je nekaj velikega, da smem biti kongreganist.« — Tretji sodi: »Linško zborovanje je rodilo krasne sadove.« — Bog daj, da bi tudi naše letošnje zborovanje prineslo lepe uspehe!

Stolna dijaška kongregacija Marije-Morske zvezde v Ljubljani je dobila ob zadnjem sprejemu novih članov nov, krasen prapor. Prapor ima na lesenem drogu kovinast nastavek, s katerega visita dva bogato vezena trakova, — leseno, razkošno okrašeno (z rezbarijo in kamni) pozlačeno kroglo — ter kovinast pozlačen vrh v obliki trikotnika, v katerem je podoba Matere božje, na drugi strani pa ladja na valovih življenja, oboje izredno krasno ročno vezeno delo šolskih sester v Mariboru.

Ideja zastave: v razmeroma ozki in ostro navzgor usmerjeni kompoziciji se jasno izraža stremljenje kvišku, k popolnosti, kvišku, k našemu Bogu. Ves prapor naj bi bil obenem slavospev Mariji-Morski zvezdi, kateri je kongregacija posvečena. V tem zmišlu so razporejeni sestavni deli. Oba trakova nosita napise iz cerkvene himne: Ave maris stella, Dei mater alma. Na drugi strani trakov so zvezdice, zvezdni utrinki, ki hite v večnost in neskončnost, kakor naše prošnje in molitve. Kovinski nastavek, ki na njem visita trakova in ki nosi kroglo, je osmerodelen. Na vsakem loku je po en rdeč kamen — osmero blagrov. Naj nam izpolnjevanje teh pomaga bližje k Mariji, naj izpolnjevanje teh nosi ves svet (krogla!) v boljšo dobo. V vernem življenju in misli na večnost nam svet ne bo več dolina solz, temveč kraj, kjer si bomo nabrali nebroj zakladov za drugo življenje, nešteto zaslug, ki naj nam zagotove po smrti obljubljeno plačilo. Venček cvetk okrog krogle — venček zmage in na gornji strani krogle posuto kamenje naj bo simbol tega pojmovanja.

Nad svetom, v zlateg sija, na oranžnem ozadju kakor v zarji mladega jutra kraljuje vodnica naše mladosti, naša Mati — Marija vedne pomoči. (Marijo pomočnico in Marijo Morsko zvezdo praznujemo istega dne, 24. maja). To je naša priprošnjica pri Kristusu, svojem Sinu. Njegov simbol, križ, je najvišja točka, krona prapora.

Na drugi strani zastave je slikana ladja na valovih: naše izživljanje na valovih življenja. Toda nad jamborom sveti morska zvezda, jadra nosijo Marijino ime: naša ladja ima jasno začrtano pot in zanesljivo Vodnico.

Načrte za prapor je napravil z največjo pieteto in umetniško dovršenostjo ing. arch. Ivan Pengov, ki je kot dijak sam rastel

v tej kongregaciji. Naj bi se pod tem praporem borilo in ž njim zmagovalo še mnogo idealnih dijakov!

Prevz. nadškofa dr. A. B. Jegliča smo naprosili za osebne memoire iz tedanjega dijaškega življenja: kakšno je bilo versko in kongregacijsko življenje pri nas in v Nemčiji, kjer je on dovršil svoje akademske studije. Njegovo škofovsko delo za Marijine kongregacije je znano in bo z zlatimi črkami zapisano v analih slovenske vernosti. Saj je bilo njegovo škofovsko geslo: *Pridi k nam Tvoje kraljestvo po Mariji*. Dobro se zavedajoč, da je naša prošnja previsoka, smo upali in se bali, dokler ni prispelo pismo, ki nam je v radost in ponos, da smemo v našem novem kongregacijskem glasilu priobčiti tudi njegov blag. pozdrav »Naši Zvezdi«:

»Lepo in obsežno pismo ste mi poslali. Temeljito opisujete potrebe in namene lista »Zvezda«. — Želje Vaše pa ne morem izpolniti. Spomini na moja dijaška leta so zastarali. V Bosni sem codil dekliške kongregacije. Življenja dijaškega v Nemčiji nisem nič spoznal, ker sem le studiju živel. Memento! Ž Bogom! Nadškof Jeglič«

Novo dobre knjige, ki nam jih založništva pošiljajo, jih ocenjujemo in dijaštvu priporočamo. — Uredništvo.

Šah

Med dijaštvom je vedno več zanimanja za šah. Naša zvezda bo odslej v vsaki številki priobčevala nekaj partij za globlji študij šahovske igre. Podrobnejši navod o šahu sledi.

I. Aljechinova obramba.

(1. e2—e4, Sg8—f6.)

Aljechinova obramba se je prvič pojavila na turnirskem repertoiru l. 1921 v Budimpešti. Kakor pove že ime samo, jo je prvi začel igrati dr. Aljechin. Kmalu nato je že bila izdana knjiga o tej otvoritvi in kljub hipermoderni igri, ki jo razvije ta otvoritev, so se je prijeli šahovski klasiki Capablanca, dr. Lasker itd. To vse dokazuje, da ta otvoritev nima vrednosti samo za kombinacijsko igro, temveč tudi za pozicijsko in da je na vsak način zelo korektna otvoritev.

Teorična slika je sledeča:

Beli:

Črni:

1. e2—e4

2. Sg8—f6!!

Namen te poteze je, takoj prvo potezo belega označiti za slabost in prido, iti tempo.

2. e4—e5

Sf6—d5

3. d2—d4

d7—d6

4. Sg1—f3

Le8—f5

5. Lf1—d3

Aljechin je mnenja, da je tukaj boljše e4.

5.

Lf5—g6

6. e2—e4

Sd5—b6

7. Ld3×g6

L7×g6

8. e5—e6

f7—f6

9. Dd1—d3

Dd8—e8

10. Dd3×g6+

Ke8—d8

11. Dg6—f7

II. Nimzovičeva otvoritev.

(1. e2—e4, Sb8—c6.)

Baročna misel, katere ima pa vendar mnoge globoke zamisli. Nič čudnega ni, ako je vzel Nimzovič to že staro, prej imenovano »Fischerjevo otvoritev«, v svoje roke, nakar jo oživel centurmski boj v tej otvoritvi s svojimi lastnimi idejami.

Beli:

Črni:

1. e2—e4

Sb8—c6

2. d2—d4

Osiguranje centurama.

2.

d7—d8

Boj za okrožja. Napačno bi bilo 2. ... e5, 3. d×e, S×e5. 4. f4.

3. e4—e5

f7—f6

Močnejše ko 3. ... Lf5, 4. Se2 itd.

4. Sg1—f3

Slabo bi bilo 4. Ld3 radi 4. ... g6.

5. Lf1—e2

e7—e6

Sedaj grozi 6. ... L×f3, 7. L×f3, f×e z dobitjem kmete.

6. e5×f6

Sg8×f6

7. e2—e3

Lf8—d6

8. Le1—g5

Dd8—d7

9. Sb1—d2

Obe stranki stojita precej dobro.

Urednikov imprimatur 7. marca 1932.

H. NIČMAN

LJUBLJANA

Kopitarjeva ul. 2

Trgovina devocijonalij in nabožnih knjig nudi p. n. inteligenci krasne govore dr. Opeke, ki so izšli v 21 tih knjigah. V zalogi vedno velika izbira vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

NOVA ZALOŽBA V LJUBLJANI, Kongresni trg

Knjigarna — Pisarniške potrebščine

se priporoča pri nakupu knjig, vseh vrst šolskih in pisarniških potrebščin. Ima v zalogi primerna darila za vsako priliko

Založba Cankarjevih in Finžgarjevih zbranih spisov in prvovrstnih drugih izvernih slovenskih knjig in prevodov iz svetovne književnosti

ŠOLSKE KNJIGE iz bogate lastne in iz tujih založb. **ZBIRKA ŽEPNIH SLOVARJEV IN UČBENIKOV** za angleščino, češčino, francoščino, italijanščino, nemščino, ruščino in srbohrvaščino. **POMOŽNE KNJIGE, SLIKE IN KARTE ZA ŠOLSKI POUK, UČILA.** Veliki Zoološki atlant, zemljevidi itd.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Bogata zaloga vsakovrstnih knjig v tujih jezikih, zlasti nemških, francoskih in srbohrvaških.

KNJIŽNE ZBIRKE JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE (na mesečno plačevanje. Naročniki uživajo 25% popusta na vse druge knjige iz založbe Jugoslovanske knjigarne.)

LEPOSLOVNA KNJIŽNICA, platno Din 15.— mes. — LJUDSKA KNJIŽNICA, platno Din 12.— mes. — ZBIRKA DOMAČIH PISATELJEV, platno Din 10.— mes. ZBIRKA MLADINSKIH SPISOV, platno Din 8.— mes. — KOSMOS, zbirka poljudno znanstvenih in gospodarskih spisov, spominov, potopisov itd., platno Din 15.— mes.

Zahtevajte cenik knjig. podrobne prospekte o knjižnih zbirkah in „Vestnik“